

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیتهای بیمه عمومی

(لازم الاجرا برای کلیه صورتهای مالی که دوره مالی آنها از تاریخ

اول فروردین ۱۳۸۶ یا بعد از آن شروع می‌شود)

استاندارد حسابداری شماره ۲۸ فعالیتهای بیمه عمومی

فهرست مনدرجات

شماره بند

- ۱ • هدف
- ۲ • دامنه کاربرد
- ۳ • تعاریف
- ۴ - ۱۴ • شناخت درآمد حق بیمه
- ۱۵ - ۱۹ • حق بیمه عاید نشده
- ۲۰ - ۲۸ • خسارت
- ۲۹ - ۳۰ • ذخیره تکمیلی
- ۳۱ - ۳۷ • حق بیمه‌های اتکایی
- ۳۸ - ۴۰ • انتقال پرتفوی
- ۴۱ - ۴۳ • بیمه مشترک
- ۴۱ - ۴۵ • مخارج تحصیل
- ۴۶ - ۴۹ • افشا
- ۵۰ • تاریخ اجرا
- مطابقت با استانداردهای بین‌المللی حسابداری
- پیوست شماره ۱ : نمونه صورتهای مالی
- پیوست شماره ۲ : مبانی نتیجه‌گیری

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیتهای بیمه عمومی

این استاندارد باید با توجه به "مقدمه‌ای بر استانداردهای حسابداری" مطالعه و بکار گرفته شود.

هدف

۱. هدف این استاندارد تجویز روش‌های حسابداری برای حق بیمه، خسارت و مخارج تحصیل بیمه‌های عمومی مستقیم و اتکایی و همچنین افشای اطلاعات این نوع فعالیتها در صورتهای مالی شرکتها و مؤسسات بیمه است. الزامات سایر استانداردهای حسابداری در صورتی برای فعالیتهای بیمه عمومی کاربرد دارد که توسط این استاندارد جایگزین نشده باشد.

دامنه کاربرد

۲. این استاندارد باید در مورد فعالیتهای بیمه عمومی و بیمه عمر زمانی بکار گرفته شود و در مورد سایر بیمه‌های زندگی کاربرد ندارد.

تعاریف

۳. اصطلاحات ذیل در این استاندارد با معانی مشخص زیر بکار رفته است:

- قرارداد بیمه (بیمه نامه) : عقدی است که به موجب آن یک طرف (بیمه‌گر) متعهد می‌شود در ازای دریافت حق بیمه از طرف دیگر (بیمه‌گذار)، در صورت وقوع حادثه، خسارت وارد به او یا شخص ذینفع را جبران کند یا مبلغ معینی را به او یا شخص ذینفع پردازد.
- بیمه زندگی : نوعی بیمه مرتبط با حیات یا فوت انسان است که بیمه‌گر نسبت به پرداخت وجودی معین براساس رویداد مشخصی، اطمینان می‌دهد.
- بیمه عمومی : به بیمه‌های غیر از بیمه زندگی اطلاق می‌شود.
- حق بیمه : مبلغی است که بیمه‌گر در ازای پذیرش خطر طبق قرارداد بیمه از بیمه‌گذار مطالبه می‌کند.
- تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای : عبارت است از تاریخ شروع پذیرش خطر توسط بیمه‌گر طبق قرارداد بیمه.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸۰ فعالیتهای بیمه عمومی

- بیمه اتکایی : بیمه‌ای است که به موجب آن یک طرف (بیمه‌گر اتکایی) در ازای دریافت حق بیمه، جبران تمام یا بخشی از خسارت واردہ به طرف دیگر (بیمه‌گر واگذارنده) را بابت بیمه‌نامه یا بیمه‌نامه‌های صادره و یا قبولی توسط وی، تعهد می‌کند.
- بیمه اتکایی نسبی : نوعی بیمه اتکایی است که به موجب آن بیمه‌گر اتکایی در قبال دریافت نسبتی از حق بیمه قرارداد بیمه اولیه، تعهد می‌کند به همان نسبت خسارت واردہ به بیمه‌گر واگذارنده را جبران کند.
- بیمه‌اتکایی غیرنسبی : نوعی بیمه‌اتکایی است که در آن بیمه‌گر اتکایی در قبال دریافت حق بیمه، تعهد می‌کند تمام یا بخشی از خسارت مازاد بر سقف از پیش تعیین شده را جبران کند.
- خسارت : عبارت است از مبلغ قابل پرداخت در اثر وقوع حوادث تحت پوشش قرارداد بیمه.

شناخت درآمد حق بیمه

۴. درآمد حق بیمه باید از تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای و به محض اینکه حق بیمه به گونه‌ای اتکاپذیر قابل اندازه‌گیری باشد، شناسایی شود.

۵. بیمه‌گر درآمد حق بیمه را در ازای پذیرش خطر کسب می‌کند، لذا درآمد حق بیمه از تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای، و نه تاریخ صدور، در رابطه با هریک از بیمه نامه‌ها شناسایی می‌شود. با این وجود، بنابر ملاحظات عملی، بیمه‌گران معمولاً برای شناسایی درآمد، از مبنای استفاده می‌کنند که براساس آن، تاریخ مزبور به طور تقریبی تعیین می‌شود. برای مثال بیمه‌گر مستقیم ممکن است فرض کند برای تمام بیمه‌نامه‌های صادر شده در یک ماه، خطر از اواسط ماه پذیرفته شده است. استفاده از این مفروضات در صورتی قابل پذیرش است که نتیجه حاصل از بکارگیری آن با شناسایی درآمد از تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای هر بیمه‌نامه در دوره مالی مربوط، تفاوت با اهمیتی نداشته باشد.

۶. چنانچه بیمه‌گر براساس قوانین و مقررات مبالغی را از جانب سازمانهای دولتی یا سایر اشخاص ثالث از بیمه‌گذار دریافت کند و بدون دخل و تصرف آن را به حساب ذینفع واریز کند، این مبالغ درآمد بیمه‌گر تلقی نمی‌شود.

۷. درآمد حق بیمه باید به طور یکنواخت در طول دوره بیمه‌نامه (برای بیمه‌های مستقیم) یا در طول دوره پذیرش غرامت (برای بیمه‌های اتکایی) شناسایی شود مگر اینکه الگوی وقوع خطر

استاندارد حسابداری شماره ۲۸۰

فعالیتهای بیمه عمومی

در طول دوره بیمه‌نامه یکنواخت نباشد که در این صورت درآمد حق بیمه متناسب با الگوی وقوع خطر برآورده، شناسایی می‌شود.

. ۸. در بیمه‌های عمومی، مبلغ حق بیمه در ازای پوشش خطر برای یک دوره زمانی معین دریافت می‌شود. این دوره زمانی معمولاً با دوره مالی تحت پوشش صورتهای مالی متفاوت است و درنتیجه حق بیمه مربوط به بیمه‌نامه‌های صادر شده در هر دوره با درآمد حق بیمه برابر نیست. بخشی از حق بیمه که مرتبط با پوشش خطر بعد از پایان دوره مالی می‌باشد طبق بند ۱۵ زیر حق بیمه عاید نشده محسوب می‌شود.

. ۹. در رابطه با بسیاری از بیمه‌های عمومی، درآمد حق بیمه معمولاً متناسب با گذشت زمان شناسایی می‌شود. این روش در مواردی مناسب است که خطر وقوع حادثی که منجر به خسارت می‌شود در طول دوره بیمه‌نامه تقریباً یکنواخت باشد.

. ۱۰. در بعضی رشته‌ها همانند بیمه مهندسی، الگوی وقوع خطر در طول دوره بیمه‌نامه یکنواخت نیست. درمورد بیمه‌های مهندسی (نظیر سدسازی) در اوایل انجام پروژه‌ها خطرات کمتر است و معمولاً در مراحل پایانی پروژه احتمال وقوع خطر و تحمل خسارت افزایش می‌یابد. درآمد حق بیمه این نوع بیمه‌ها متناسب با الگوی وقوع خطر برآورده شناسایی می‌شود.

. ۱۱. در مواردی که طبق بیمه نامه، مبلغ حق بیمه در آینده مشمول تعديل می‌باشد، حق بیمه تعديل شده باید در موارد ممکن به عنوان مبنای شناسایی درآمد حق بیمه مورد استفاده قرار گیرد. اگر نتوان مبلغ تعديل را به گونه‌ای اتکاپذیر برآورد کرد، مبلغ اولیه حق بیمه که باتوجه به سایر اطلاعات مربوط تعديل می‌شود باید به عنوان مبنای شناسایی درآمد حق بیمه استفاده شود.

. ۱۲. در بعضی از انواع بیمه‌ها، حق بیمه باتوجه به نتایج رویدادها و اطلاعاتی که تنها در طول دوره بیمه یا پس از آن مشخص می‌شود، تعديل می‌گردد. برای مثال، بیمه باربری دریایی و بیمه آتش‌سوزی انبارها از انواع بیمه‌های قابل تعديل است که در ابتدای دوره بیمه، مبلغ

استاندارد حسابداری شماره ۲۸۰ فعالیت‌های بیمه عمومی

اولیه حق بیمه توسط بیمه‌گذار به بیمه‌گر پرداخت و سپس براساس اعلامیه حمل یا اعلام موجودی، تعدیل می‌شود.

۱۳. درآمد حق بیمه مربوط به بیمه‌نامه‌های بین راهی باید براساس الزامات بندهای ۴، ۷ و ۱۵ شناسایی شود.

۱۴. بیمه‌گر ممکن است اطلاعات کافی جهت تشخیص بیمه‌نامه‌های صادر شده در اواخر سال مالی که تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای آن قبل از تاریخ ترازنامه است، نداشته باشد. این نوع بیمه‌نامه‌ها را بیمه‌نامه‌ای بین راهی می‌گویند. با توجه به اینکه درآمد حق بیمه از تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای شناسایی می‌شود، مبلغ بیمه‌نامه‌های بین راهی براساس تجارب گذشته و رویدادهای پس از تاریخ ترازنامه برآورد می‌شود و حصه عاید شده آن به عنوان درآمد حق بیمه شناسایی می‌شود.

۱۵. بخشی از حق بیمه مرتبط با بیمه‌نامه‌های صادره طی دوره مالی که قابل انتساب به پوشش خطر بعد از پایان دوره مالی است به عنوان حق بیمه عاید نشده شناسایی می‌شود.

۱۶. روش‌های برآورد حق بیمه عاید نشده باید به گونه‌ای انتخاب شود که مبلغ برآورده تفاوت با اهمیتی با بدھی واقعی در تاریخ ترازنامه نداشته باشد.

۱۷. در مواردی که الگوی وقوع خطر در طول دوره بیمه‌نامه تقریباً یکنواخت است برای محاسبه حق بیمه عاید نشده از روش تناسب زمانی استفاده می‌شود. شیوه‌های محاسبه حق بیمه عاید نشده در روش تناسب زمانی برای بیمه نامه‌های سالانه شامل روزانه ($\frac{1}{۳۶۵}$)، ماهانه ($\frac{۱}{۲۴}$)، فصلی ($\frac{۱}{۸}$) و سالانه ($\frac{۱}{۱۲}$) است. در شیوه روزانه حق بیمه عاید نشده شامل مجموع حق بیمه‌های عاید نشده‌ای است که در پایان دوره مالی با توجه به مدت منقضی نشده بیمه‌نامه‌ها محاسبه می‌شود. در شیوه فصلی فرض می‌شود که صدور بیمه‌نامه‌ها در طی فصل به طور یکنواخت است در صورتی که در شیوه ماهانه فرض بر این است که صدور بیمه‌نامه‌ها در طول ماه به طور یکنواخت است. چنانچه صدور بیمه‌نامه‌ها در طول دوره مالی

استاندارد حسابداری شماره ۲۸ فعالیت‌های بیمه عمومی

یکنواخت نباشد هرچه طول دوره مورد نظر برای محاسبه حق بیمه عاید نشده کمتر شود، سطح دقت آن بیشتر می‌شود.

۱۸. در مواردی که حق بیمه متناسب با گذشت زمان به عنوان درآمد شناسایی می‌شود، روش تناسب زمانی باید به گونه‌ای انتخاب و بکار گرفته شود که دقت آن از روش فصلی (یا روش ۱/۸) کمتر نباشد.

۱۹. چنانچه دوره بیمه‌نامه بیش از یک سال باشد، در اعمال روش تناسب زمانی حق بیمه یکساله در محاسبات مدنظر قرار می‌گیرد و حق بیمه مازاد بر یک سال، به طور کامل به عنوان حق بیمه عاید نشده محسوب می‌گردد.

خسارت

۲۰. بدھی بابت خسارت معوق باید برای بیمه‌های مستقیم و اتکایی شناسایی شود. مبلغ خسارت معوق باید بیانگر برآورد معقولی از مخارج لازم برای تسویه تعهد فعلی در تاریخ ترازنامه باشد.

۲۱. بدھی بابت خسارت معوق باید شامل مبالغ زیر باشد:

- الف. خسارت واقع شده‌ای که گزارش نشده است،
- ب. خسارت گزارش شده‌ای که پرداخت نشده است،
- ج. خسارتی که به طور کامل گزارش نشده است و
- د. مخارج برآورده تسويه خسارت.

۲۲. حصول اطمینان نسبت به شناسایی هزینه‌ها و بدھیهای مرتبط با خسارت در دوره مالی مربوط، حائز اهمیت است. خسارت، ناشی از حوادث تحت پوششی است که در طول دوره بیمه‌نامه اتفاق می‌افتد. برخی خسارت‌ها در دوره مالی وقوع حادثه به بیمه‌گر گزارش و در همان دوره تسويه می‌شود و برخی نیز ممکن است تا پایان دوره مالی تسويه نشود. همچنین، ممکن است حوادثی واقع و منجر به خسارت شود اما تا پایان دوره مالی به بیمه‌گر گزارش نگردد. این گونه خسارت‌ها، خسارت واقع شده‌ای که گزارش نشده است نامیده می‌شود. بدھی مربوط به خسارت واقع شده‌ای که پرداخت نشده است (شامل خسارت گزارش نشده)، با توجه به تجربیات درمورد خسارت واقع شده در گذشته و آخرین

استاندارد حسابداری شماره ۲۸ فعالیتهای بیمه عمومی

اطلاعات موجود برآورد و شناسایی می‌شود. برای برآورد مبلغ خسارت یاد شده، نه تنها تجربیات گذشته بلکه تغییر شرایط از قبیل آخرین حوادث فاجعه‌آمیز و تغییر در حجم و ترکیب خطرات تحت پوشش بیمه درنظر گرفته می‌شود.

۲۳. تشخیص اجزای تشکیل دهنده مخارج نهایی جبران خسارت توسط بیمه‌گر، برای تعیین هزینه‌های خسارت دوره مالی و بدھی خسارت عموق در تاریخ ترازنامه، حائز اهمیت است. این اجزا شامل مبالغ قابل پرداخت بابت خسارت طبق مفاد بیمه‌نامه و مخارج تعیین و تسویه خسارت است. مخارج تعیین و تسویه خسارت شامل مخارج مستقیم هر خسارت مانند حق‌الرحمه خدمات کارشناسی و حقوقی و همچنین آن‌دسته از مخارج غیرمستقیمی است که بتوان با هر خسارت مرتبط دانست. در تعیین مخارج نهایی جبران خسارت، مبالغ بازیافتی از طریق حق جانشینی و یا اقلام اسقاطی از مبلغ خسارت کسر می‌شود.

۲۴. بدھی بابت خسارت عموق شامل خسارت پرداخت نشده و مخارج مستقیم و غیرمستقیم تسویه خسارتبی می‌باشد که در دوره‌های مالی جاری و گذشته واقع شده است، چون این مبالغ بیانگر تعهد فعلی بیمه‌گر درنتیجه وقوع رویدادهای گذشته است.

۲۵. ذخایر لازم برای خسارت عموق باتوجه به خسارت برآورده هر مورد یا طبقه‌ای از یک رشته (مثلًاً در بیمه بدن براساس مدل و سال تولید) تعیین می‌شود. علاوه‌بر این ممکن است برای هر رشته نیز از فرمولهای ریاضی استفاده شود. انتخاب روش محاسبه به نوع بیمه و قضاوت مدیریت بستگی دارد. روشی که توسط مدیریت انتخاب می‌شود باید به طور یکنواخت اعمال گردد.

۲۶. شناسایی هزینه‌ها و بدھیهای مربوط به اجزای تشکیل دهنده مخارج نهایی جبران خسارت به میزان قابلیت اتكای اندازه‌گیری این اجزا بستگی دارد. بعضی بیمه‌گران، برای برآورد مخارج نهایی جبران خسارت با توجه به تجربیات گذشته خود و صنعت از فرمولهای

استاندارد حسابداری شماره ۲۸ فعالیتهای بیمه عمومی

خاصی استفاده می‌کنند. این فرمولها در صورتی قابل‌اتکا خواهد بود که متکی به تعداد سالهای کافی باشد و به‌گونه‌ای مناسب برای درنظر گرفتن تحولات اخیر تعديل گردد.

۲۷. تعديل بدھی خسارت عموق براساس اطلاعاتی که پس از شناخت اولیه بدست می‌آید، ضروری است. هدف از انجام این تعديلات، برآورد دقیق‌تر مخارج مورد انتظار جبران خسارت است. همانند سایر بدھیها، اثر این تعديلات بر بدھی خسارت عموق و هزینه خسارت به محض دسترسی به اطلاعات جدید، شناسایی می‌شود. با این‌گونه تعديلات به عنوان تغییر در برآورد حسابداری برخورد می‌شود.

۲۸. مبالغ دریافتی از بیمه‌گر اتکایی بابت خسارت واقع شده، اعم از گزارش شده و گزارش نشده، باید در دوره وقوع از یک طرف به عنوان دارایی و از طرف دیگر به عنوان درآمد بیمه‌گر واگذارنده شناسایی شود و نباید حسب مورد با بدھی یا هزینه مربوط تهاصر شود.

ذخیره تکمیلی

۲۹. چنانچه حق بیمه‌های عاید نشده برای پوشش خسارت مورد انتظار مربوط به بیمه‌نامه‌های منقضی نشده در تاریخ ترازنامه کافی نباشد باید ذخیره تکمیلی لازم برای آن شناسایی شود.

۳۰. برای تعیین ذخیره تکمیلی، هر رشته از فعالیتهای بیمه‌ای به‌طور جداگانه درنظر گرفته می‌شود. برای این منظور، مجموع حق بیمه عاید نشده هر رشته با مجموع خسارت مورد انتظار و هزینه‌های مربوط به آن مقایسه و در صورت وجود کسری، ذخیره تکمیلی شناسایی می‌شود.

حق بیمه‌های اتکایی

۳۱. حق بیمه اتکایی واگذاری به بیمه‌گران اتکایی باید توسط بیمه‌گر واگذارنده از تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای و طی دوره تأمین خسارت قرارداد بیمه اتکایی، به‌طور یکنواخت طی دوره پوشش بیمه‌ای یا متناسب با الگوی وقوع خطر، به عنوان هزینه بیمه اتکایی واگذاری در صورت سود و زیان شناسایی شود.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸۰ فعالیتهای بیمه عمومی

۳۲. بیمه‌گران مستقیم و اتکایی معمولاً بخشی از خطرات قبولی را به بیمه‌گران اتکایی منتقل و درقبال پوشش بیمه‌ای مجدد، بخشی از حق بیمه دریافتی را به آنها پرداخت می‌کنند. این مبالغ، هزینه بیمه اتکایی واگذاری نامیده می‌شود.

۳۳. بیمه‌گر واگذارنده معاملات بیمه مستقیم و بیمه اتکایی را به صورت جداگانه گزارش می‌کند تا دامنه و اثربخشی بیمه اتکایی برای استفاده‌کنندگان صورتهای مالی به طور شفاف گزارش شود و شاخصهایی از عملکرد مدیریت خطر به استفاده‌کنندگان ارائه گردد. براین اساس، حق بیمه واگذاری به بیمه‌گران اتکایی به عنوان هزینه شناسایی می‌شود و با درآمد حق بیمه تهاتر نمی‌گردد. خسارت دریافتی یا دریافتی از بیمه‌گران اتکایی نیز توسط بیمه‌گر مستقیم به عنوان درآمد شناسایی می‌گردد و با هزینه خسارت یا هزینه حق بیمه اتکایی واگذاری تهاتر نمی‌شود.

۳۴. هزینه بیمه اتکایی واگذاری با توجه به شرایط قرارداد منعقد شده با بیمه‌گر اتکایی یا الزامات قانونی شناسایی می‌شود. حق بیمه اتکایی واگذاری در بیمه‌های اتکایی نسبی به طور هماهنگ با بیمه‌های مستقیم مربوط به عنوان هزینه شناسایی می‌گردد. به عبارت دیگر هزینه بیمه اتکایی واگذاری به طور یکنواخت در طول دوره بیمه مستقیم مربوط شناسایی و در مواردی که شناسایی درآمد در بیمه‌های مستقیم براساس الگوی وقوع خطر است، هزینه یاد شده نیز طبق الگوی مزبور شناسایی می‌شود. هزینه بیمه اتکایی واگذاری در بیمه‌های اتکایی غیرنسبی نیز معمولاً طی دوره بیمه اتکایی به‌طور یکنواخت به عنوان هزینه دوره شناسایی می‌شود.

۳۵. کارمزدهای دریافتی و دریافتی از بیمه‌گر اتکایی طبق شرایط بیمه اتکایی تعلق می‌گیرد و بنابراین در زمان شروع پوشش بیمه اتکایی به عنوان درآمد شناسایی می‌شود.

۳۶. سهم بیمه‌گر مستقیم از مشارکت در سود (کارمزد منافع) دریافتی یا دریافتی از بیمه‌گر اتکایی، طبق مبنای تعهدی صرف‌نظر از زمان دریافت آن، در زمان تحقق به عنوان درآمد شناسایی می‌شود.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸ فعالیت‌های بیمه عمومی

۳۷. بیمه‌گر اتکایی ممکن است بخشی از خطر پذیرفته شده از بیمه‌گر مستقیم را مجدداً به بیمه‌گر اتکایی دیگری (بیمه‌گر اتکایی قبول‌کننده) واگذار کند که به آن واگذاری مجدد گفته می‌شود. نحوه حسابداری قراردادهای بیمه اتکایی مجدد نیز مشابه قراردادهای بیمه اتکایی اولیه است.

انتقال پرتفوی

۳۸. طبق ماده ۵۴ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری، مؤسسات بیمه می‌توانند با موافقت بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه تمام یا قسمتی از پرتفوی خود را با کلیه حقوق و تعهدات ناشی از آن به یک یا چند مؤسسه بیمه مجاز دیگر واگذار کنند.

۳۹. با توجه به اینکه مسئولیت مرتبط با خسارت بیمه انتقالی از بیمه‌گر انتقال دهنده به بیمه‌گر قبول کننده منتقل می‌شود، انتقال پرتفوی باید توسط بیمه‌گر انتقال دهنده به عنوان حذف پرتفوی و توسط بیمه‌گر قبول کننده به عنوان قبول پرتفوی به حساب گرفته شود.

۴۰. حذف پرتفوی باید توسط بیمه‌گر انتقال دهنده از طریق حذف بدھیها و داراییهای مرتبط با خطرات منتقل شده، به حساب گرفته شود. قبول پرتفوی باید توسط بیمه‌گر قبول کننده از طریق شناسایی درآمد حق بیمه عاید نشده و خسارت عموق پذیرفته شده، به حساب گرفته شود.

بیمه مشترک

۴۱. فعالیت‌های بیمه‌ای که از طریق قراردادهای بیمه مشترک با بیمه‌گذار انجام می‌شود باید توسط بیمه‌گران قبول کننده همانند بیمه مستقیم به حساب گرفته شود.

۴۲. بیمه‌گران مستقیم یا اتکایی ممکن است طی یک قرارداد بیمه مشترک، طرف بیمه‌گذار واقع شوند یا اینکه هریک به نسبت سهم خود از بیمه مشترک، قراردادهای جداگانه با بیمه‌گذار منعقد کنند. در این موارد بیمه‌گران سهم خود از حق بیمه‌ها، خسارت و سایر هزینه‌ها را براساس نسبتها توافقی به حساب می‌گیرند.

۴۳. بیمه نامه‌هایی که به طور مستقیم توسط یکی از اعضای گروه بیمه‌گران مشترک صادر می‌شود باید توسط آن عضو به عنوان بیمه مستقیم به حساب گرفته شود و بخشی از خطرات که توسط سایر اعضای گروه پذیرفته می‌شود باید همانند بیمه اتکایی واگذاری محسوب گردد. بیمه‌گرانی که این خطرات را می‌پذیرند باید با آن همانند بیمه اتکایی قبولی برخورد کنند.

**استاندارد حسابداری شماره ۲۸
فعالیتهای بیمه عمومی**

مخارج تحصیل

۴۴. مخارج تحصیل بیمه نامه‌ها باید در زمان وقوع به عنوان هزینه دوره شناسایی شود.
۴۵. مخارج تحصیل، از جمله شامل حق العمل پرداختی به نمایندگیها، مخارج صدور بیمه‌نامه‌ها، مخارج اداری نگهداری سوابق بیمه‌نامه‌ها و مخارج وصول حق بیمه‌هاست.
- افشا
۴۶. اطلاعات زیر باید در یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی افشا شود :
- الف. رویه شناسایی درآمد حق بیمه و حق بیمه عاید نشده (اعم از بیمه‌های مستقیم و بیمه‌های انتکایی)،
- ب . رویه شناسایی هزینه حق بیمه بیمه‌های انتکایی واگذاری، و
- ج . نحوه محاسبه ذخیره خسارت عموق و ذخیره تکمیلی.
۴۷. اقلام زیر باید در متن ترازنامه افشا شود:
- الف. مطالبات از بیمه‌گذاران و نمایندگان،
- ب . مطالبات از بیمه‌گران انتکایی،
- ج . بدھی خسارت عموق،
- د . بدھی به بیمه‌گران انتکایی،
- ه . حق بیمه عاید نشده، و
- و . ذخیره تکمیلی.
۴۸. اقلام زیر باید در متن صورت سود و زیان افشا شود:
- الف. درآمد حق بیمه (مستقیم و انتکایی قبولی)،
- ب . درآمد بازیافت خسارت از بیمه‌گران انتکایی،
- ج . هزینه خسارت بیمه‌های مستقیم و انتکایی قبولی، و
- د . هزینه حق بیمه انتکایی واگذاری.
۴۹. اجزای تشکیل‌دهنده اقلام ذکر شده در بندهای ۴۷ و ۴۸ در یادداشت‌های توضیحی افشا می‌شود.

**استاندارد حسابداری شماره ۲۸۰
فعالیتهای بیمه عمومی**

تاریخ اجرا

۵۰. الزامات این استاندارد درمورد کلیه صورتهای مالی که دوره مالی آنها از تاریخ ۱۳۸۶/۱/۹ و بعد از آن شروع می‌شود، لازم‌الاجراست.

۵۱. هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری در رابطه با بیمه‌های عمومی، استاندارد خاصی تدوین نکرده است، اما در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۴ با عنوان ”قراردادهای بیمه“ چارچوبهای کلی در مورد تعریف بیمه و فعالیتهای بیمه‌ای ارائه کرده است.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیتهای بیمه عمومی

پیوست شماره ۱

نمونه صورتهای مالی

این پیوست به منظور آشنایی با نحوه اجرای بعضی از الزامات استاندارد حسابداری شماره ۲۸ تهیه شده است و بخشی از استاندارد محسوب نمی‌شود.

در این پیوست صورتهای مالی اساسی همراه با برخی از یادداشت‌های توضیحی لازم برای تشریح کاربرد الزامات این استاندارد ارائه شده است. صورتهای مالی نمونه مندرج در این پیوست، اطلاعات مربوط به فعالیتهای بیمه زندگی را دربر نمی‌گیرد. این نمونه دربرگیرنده بخشی از صورتهای مالی است و نباید به عنوان یک مجموعه کامل و جامع درنظر گرفته شود.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیتهای بیمه عمومی

پیوست شماره ۱ (ادامه)

شرکت سهامی بیمه نمونه

تراز نامه

در تاریخ ۲۹ اسفند ۱۳×۲

داراییهای جاری:	بدهیها و حقوق صاحبان سهام	یادداشت	(تجدید ارائه شده) ۱۳×۱/۱۲/۲۹	میلیون ریال	داراییهای غیرجاری:	بدهیهای غیرجاری:	یادداشت	(تجدید ارائه شده) ۱۳×۱/۱۲/۲۹	میلیون ریال
موجودی نقد	بدھی خسارات عموق		۲۵,۶۶۱	۴۱,۳۷۹	سرمایه گذاریهای کوتاه مدت	بدھی به بیمه گران اتفاقی		۷۹,۳۵۹	۹۴,۸۳۶
سرمایه گذاریهای کوتاه مدت	بدھی سایر حسابها و اسناد پرداختنی		۸۰,۴۹۴	۸۶,۳۴۷	مطالبات از بیمه گزاران و نمایندگان	حق بیمه عاید نشده		۹,۱۱۴	۱۷,۲۸۶
مطالبات از بیمه گزاران اتفاقی	ذخیره تکمیلی		۱۰۴,۸۳۲	۷۸,۱۴۲	سایر حسابها و استناد دریافتی	ذخیره مالیات		۶,۸۲۷	۵,۱۴۲
سایر حسابها و استناد دریافتی	سود سهام پرداختنی		۳۰,۶۲۸۷	۳۲۳,۱۳۲	جمع داراییهای جاری	جمع بدھیهای جاری			
جمع داراییهای جاری					داراییهای ثابت مشهود	بدھیهای غیرجاری :		۷۳,۶۰۴	۷۶,۱۳۵
داراییهای غیرجاری:					داراییهای نامشهود	تسهیلات مالی دریافتی بلندمدت		۳,۹۲۷	۴,۱۰۹
سرمایه گذاریهای بلندمدت					سرمایه گذاریهای بلندمدت	ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان		۲۲۱,۶۵۸	۳۳۱,۰۸۹
سایر داراییها					سایر داراییها	جمع بدھیهای غیرجاری		۵۳,۸۲۶	۶۴,۳۶۶
جمع داراییهای غیرجاری					جمع بدھیها	سود انباشته		۳۵۳,۰۱۵	۴۷۵,۶۹۹
					حقوق صاحبان سهام:	سرمایه			
						اندوخته قانونی			
						سایر اندوخته‌ها			
						جمع حقوق صاحبان سهام			
						جمع بدھیها و حقوق صاحبان سهام		۶۰۹,۳۰۲	۷۹۸,۸۳۱

یادداشت‌های توضیحی ... تا ... مندرج در صفحات ... تا ...، جزء لاینفک صورتهای مالی است.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸
فعالیتهای بیمه عمومی

پیوست شماره ۱ (۱۵۰۱)

شرکت سهامی بیمه نمونه

صورت سود و زیان

برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۰۲

(تجددید ارائه شده)

سال ۱۳۰۱	سال ۱۳۰۲	بادداشت
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال
۲۹۲,۹۶۵	۳۸۴,۲۱۱	درآمد حق بیمه
۳۵,۵۶۲	۴۲,۱۲۰	درآمد بازیافت خسارت از بیمه‌گران اتکایی
۲۱,۰۷۰	۲۱,۱۶۸	سایر درآمدهای بیمه‌ای
۳۵۰,۰۹۷	۴۴۷,۴۹۹	
۱۶۲,۱۸۸	۲۴۷,۸۲۶	کسر می‌شود:
۷۷,۹۸۶	۹۷,۴۴۳	هزینه خسارت
۲۵,۳۷۹	۴۳,۴۶۴	هزینه حق بیمه اتکایی واگذاری
(۲۶۵,۵۵۳)	(۳۸۸,۷۳۳)	سایر هزینه‌های بیمه‌ای
۸۴,۵۴۴	۵۸,۷۶۶	سود ناخالص فعالیتهای بیمه‌ای
۴۰,۲۵۳	۳۰,۸۱۵	خالص درآمد سرمایه‌گذاریها
(۵۳,۷۱۴)	(۶۱,۰۶۵)	هزینه‌های اداری و عمومی
۷۱,۰۸۳	۲۸,۵۱۶	سود عملیاتی
(۱۳۷)	(۱۲۸۵)	هزینه‌های مالی
۴۲۶	۹۶۸	خالص سایر درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی
(۷۱۱)	(۳۱۷)	
۷۰,۳۷۲	۲۸,۱۹۹	سود قبل از مالیات
(۱۶,۴۶۷)	(۷,۴۱۷)	مالیات
۵۳,۹۰۵	۲۰,۷۸۲	سود خالص

گردش حساب سود انباشه

۵۳,۹۰۵	۲۰,۷۸۲	سود خالص
۱۱,۲۴۶	۱۲,۲۸۴	سود انباشه در ابتدای سال
(۵۲۷)	(۸۵۹)	تعديلات سنواتی
۱۰,۷۱۹	۱۱,۴۲۵	سود انباشه در ابتدای سال - تعديل شده
۶۴,۶۲۴	۳۲,۲۰۷	سود قابل تخصیص
(۲,۶۹۵)	(۱,۰۳۳)	تحصیص سود :
(۱,۰۹۰۸)	(۳,۹۰۲)	اندوخته قانونی
(۳۹,۵۹۶)	(۷,۰۷۵)	سایر اندوخته‌ها
(۵۳,۱۹۹)	(۱۲,۰۱۰)	سود سهام مصوب
۱۱,۴۲۵	۲۰,۱۹۷	سود انباشه در پایان سال

بادداشت‌های توضیحی ... تا ... مندرج در صفحات ... تا ...، جزء لاینفک صورتهای مالی است.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۱ (ادامه)

شرکت سهامی بیمه نمونه

صورت جریان وجوه نقد

برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۶ اسفند ماه ۱۳۹۷

(تجددید ارائه شده)

سال ۱ ۱۳۹۶	سال ۲ ۱۳۹۷	یادداشت
میلیون ریال	میلیون ریال	

فعالیت‌های عملیاتی:

جریان خالص ورود وجه نقد ناشی از فعالیت‌های عملیاتی بازده سرمایه‌گذاریها و سود پرداختی بابت تأمین مالی :

سود پرداختی بابت تسهیلات مالی

سود سهام پرداختی

جریان خالص خروج وجه نقد ناشی از بازده سرمایه‌گذاریها و سود پرداختی بابت تأمین مالی

مالیات بردرآمد:

مالیات بردرآمد پرداختی (شامل پیش‌پرداخت مالیات بردرآمد)

فعالیت‌های سرمایه‌گذاری:

وجوه پرداختی جهت داراییهای ثابت مشهود و سایر داراییها

وجوه پرداختی بابت تحصیل سرمایه‌گذاریهای بلندمدت

وجوه پرداختی بابت سپرده‌های کوتاه‌مدت

وجوه حاصل از فروش سرمایه‌گذاریهای کوتاه‌مدت

وجوه حاصل از فروش داراییهای ثابت مشهود

جریان خالص خروج وجه نقد ناشی از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری

جریان خالص خروج وجه نقد قبل از فعالیت‌های تأمین مالی

فعالیت‌های تأمین مالی:

وجوه حاصل از افزایش سرمایه

دریافت تسهیلات مالی

بازپرداخت اصل تسهیلات مالی دریافتی

خالص جریان ورود (خروج) وجه نقد ناشی از فعالیت‌های تأمین مالی

خالص افزایش (کاهش) در وجه نقد

مانده وجه نقد در آغاز سال

مانده وجه نقد در پایان سال

یادداشت‌های توضیحی ... تا ... مندرج در صفحات ... تا ...، جزء لاینفک صورتهای مالی است.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۱ (ادامه)

شرکت سهامی بیمه نمونه

یادداشت‌های توضیحی صورتهای مالی

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳×۲

خلاصه اهم رویه‌های حسابداری

یادداشت ... - شناسایی درآمد حق بیمه و بازیافت خسارت از محل بیمه‌های اتکایی به استثنای بیمه مهندسی و باربری، در سایر رشته‌های بیمه‌ای درآمد حق بیمه از تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای و بطور یکنواخت در طول دوره بیمه‌نامه (برای بیمه‌نامه‌های مستقیم) و در طول دوره پذیرش غرامت (برای بیمه‌های اتکایی) شناسایی می‌شود. در بیمه‌های مهندسی و باربری که الگوی وقوع خطر در طول دوره بیمه نامه یکنواخت نیست، درآمد حق بیمه متناسب با الگوی وقوع خطر برآورده، شناسایی می‌شود. ضمناً بخشی از حق بیمه مرتبط با بیمه‌های صادره طی دوره مالی که قابل انتساب به پوشش خطر بعد از پایان دوره مالی است به عنوان حق بیمه عاید نشده شناسایی می‌شود. برای محاسبه حق بیمه عاید نشده، در مواردی که حق بیمه متناسب با گذشت زمان به عنوان درآمد شناسایی می‌شود، از روش فصلی (روش $\frac{1}{\lambda}$) استفاده می‌شود. همچنین مبالغ دریافتی و قابل دریافت از بیمه‌گر اتکایی بابت بازیافت خسارت واقع شده همزمان با شناسایی هزینه خسارات مربوط، به عنوان درآمد شناسایی می‌شود.

یادداشت ... - شناسایی درآمد کارمزد و مشارکت در منافع اتکایی درآمد کارمزد طبق شرایط بیمه‌نامه در زمان شروع پوشش بیمه‌ای شناسایی می‌شود. همچنین درآمد مشارکت در منافع حاصل از بیمه‌های اتکایی در زمان مشخص شدن نتایج عملیات بیمه‌های اتکایی، به عنوان درآمد شناسایی می‌شود.

یادداشت ... - شناسایی هزینه خسارت در بیمه‌های مستقیم هزینه خسارت معمولاً پس از گزارش وقوع خسارت از سوی بیمه‌گذار و انجام رسیدگیهای لازم توسط کارشناسان شرکت در حسابها شناسایی می‌شود. ضمناً بابت خسارت واقع شده‌ای که پرداخت نشده است و خسارت واقع شده‌ای که گزارش نشده است نیز با توجه به تجربیات گذشته و آخرین اطلاعات موجود، ذخیره مورد نیاز برآورد و شناسایی می‌شود. در صورت لزوم، بابت بدھی خسارت عموق براساس اطلاعاتی که پس از شناخت اولیه بدست می‌آید، تعديل

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۱ (ادامه)

شرکت سهامی بیمه نمونه

یادداشت‌های توضیحی صورتهای مالی

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳×۲

صورت می‌گیرد و اثرات ناشی از این تعدیل در صورت سود و زیان دوره منظور می‌شود. در بیمه‌های انکایی قبولی نیز هزینه خسارات براساس گزارش‌های دریافتی از بیمه‌گر مستقیم شناسایی می‌شود.

یادداشت ... - ذخیره تکمیلی

برای هر رشته از فعالیت‌های بیمه‌ای که انتظار می‌رود حق بیمه عاید نشده آنها برای پوشش خسارت مورد انتظار و هزینه‌های مربوط در دوره منقضی نشده کافی نباشد، ذخیره تکمیلی در نظر گرفته می‌شود.

یادداشت ... - مخارج تحصیل

مخارج تحصیل یا تمدید بیمه‌نامه‌ها نظیر کارمزد پرداختی به نمایندگان، مخارج صدور بیمه‌نامه‌ها و سایر مخارج مربوط، در زمان وقوع به عنوان هزینه شناسایی می‌شود.

یادداشت ... - مطالبات از بیمه‌گذاران و نمایندگان

۱۳×۱	۱۳×۲	
میلیون ریال	میلیون ریال	بیمه‌گذاران نمایندگان
۷۵۲۶۳	۸۰۲۲۲	
۸۸۳۱	۱۰۱۲۵	
۸۴۰۹۴	۹۰۳۴۷	
(۳۶۰۰)	(۴۰۰۰)	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
<u>۸۰۴۹۴</u>	<u>۸۶۳۴۷</u>	

یادداشت ... - مطالبات از بیمه‌گران انکایی

۱۳×۱	۱۳×۲	
میلیون ریال	میلیون ریال	شرکتهای بیمه داخلی شرکتهای بیمه خارجی
۸۲۳۱	۱۵۱۱۷	
۲۱۸۳	۳۵۶۹	
۱۰۴۱۴	۱۸۶۸۶	
(۱۳۰۰)	(۱۴۰۰)	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
<u>۹۱۱۴</u>	<u>۱۷۲۸۶</u>	

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیتهای بیمه عمومی

پیوست شماره ۱ (۱۵۰۴)

شرکت سهامی بیمه نمونه

یادداشت‌های توضیحی صورتهای مالی

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۰۲

یادداشت ... - بدھی خسارت معوق

۱۳×۱	۱۳×۲	
میلیون ریال	میلیون ریال	
۵۱۹۶	۱۰۵۷۰	آتش‌سوزی
۴۷۲۵	۷۱۱۹	باربری
۷۲۱۱	۶۲۱۵	بدنه اتومبیل
۸۵۰۴	۱۱۹۲۷	شخص ثالث
۳۶۷۰	۳۲۷۳	مسئولیتهای مدنی
۶۲۱۲	۸۴۲۴	مهندسی
۳۱۲۷	۲۸۱۹	سایر
۳۸۶۴۳	۵۰۳۴۷	

یادداشت ... - بدھی به بیمه‌گران اتفاقی

۱۳×۱	۱۳×۲	
میلیون ریال	میلیون ریال	
۲۳۱۱	۴۰۶۳۸	شرکتهای بیمه داخلی
۷۴۱۵	۹۱۱۶	شرکتهای بیمه خارجی
۳۱۲۲۶	۴۹۷۵۴	

یادداشت ... - حق بیمه عاید نشده

۱۳×۱	۱۳×۲	
میلیون ریال	میلیون ریال	
۲۰۹۴۷	۲۵۲۸۰	آتش‌سوزی
۱۸۵۲۰	۲۶۴۵۲	باربری
۲۲۸۰۶	۲۹۱۱۵	بدنه اتومبیل
۶۹۱۱	۱۰۰۷۴	شخص ثالث
۲۰۸۵	۷۲۵۳	مسئولیتهای مدنی
۱۱۴۰۷	۲۶۹۳۰	مهندسی
۱۰۵۶۷	۵۸۰۰	سایر
۸۵۲۴۳	۱۳۰۹۰۴	

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۱ (۱۵۰۴)

شرکت سهامی بیمه نمونه

یادداشت‌های توضیحی صورتهای مالی

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۰۲

یادداشت ... - ذخیره تکمیلی

۱۳×۱	۱۳×۲	
میلیون ریال	میلیون ریال	
۱۴۶۳۸	۱۵۸۰۶	شخص ثالث
<u>۴۵۳۶</u>	<u>۶۶۲۴</u>	سایر
<u>۱۹۱۷۴</u>	<u>۲۲۴۳۰</u>	
		یادداشت ... - درآمد حق بیمه
۱۳×۱	۱۳×۲	
میلیون ریال	میلیون ریال	
۲۱۹۰۴۹	۲۹۷۴۰۵	بیمه‌های مستقیم
<u>۷۳۹۱۶</u>	<u>۸۶۸۰۶</u>	بیمه‌های اتکایی قبولی
<u>۲۹۲۹۶۵</u>	<u>۳۸۴۲۱</u>	

• درآمد حق بیمه‌های مستقیم و اتکایی قبولی به شرح زیر است :

۱۳×۱	۱۳×۲			
جمع	جمع	بیمه‌های اتکایی قبولی	بیمه‌های مستقیم	
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	
۵۴۱۲۷	۶۱۵۵۴	۲۱۳۸۰	۴۰۱۷۴	آتش سوزی
۲۱۲۷۸	۲۷۹۰۶	-	۲۷۹۰۶	باربری
۳۹۳۶۱	۵۴۲۵۷	۶۴۱۵	۴۷۸۴۲	بدنه اتومبیل
۱۰۷۴۵۹	۱۳۶۹۰۳	۳۸۱۱۲	۹۸۷۹۱	شخص ثالث
۱۹۳۱۶	۲۲۷۰۹	-	۲۲۷۰۹	مسئولیتهای مدنی
۳۶۶۲۰	۴۵۳۵۷	۱۵۱۸۴	۳۰۱۷۳	مهندسی
۱۴۸۰۴	۱۷۵۲۵	۵۷۱۵	۱۱۸۱۰	سایر
<u>۲۹۲۹۶۵</u>	<u>۳۸۴۲۱</u>	<u>۸۶۸۰۶</u>	<u>۲۹۷۴۰۵</u>	

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۱ (ادامه)

شرکت سهامی بیمه نمونه

یادداشت‌های توضیحی صورتهای مالی

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳×۲

یادداشت ... - درآمد بازیافت خسارت از بیمه‌گران اتکایی

۱۳×۱	۱۳×۲	
میلیون ریال	میلیون ریال	
۶۱۴۹	۷۴۱۳	آتش‌سوزی
۵۰۱۳	۴۹۱۰	باربری
۴۹۳۲	۵۷۲۲	بدنه اتومبیل
۵۸۲۰	۹۲۵۸	شخص ثالث
۳۰۹۱	۴۳۹۵	مسئولیت‌های مدنی
۷۴۱۷	۶۸۰۵	مهندسی
۴۶۴۰	۳۶۱۷	سایر
۳۵۵۶۲	۴۲۱۲۰	

یادداشت ... - سایر درآمدهای بیمه‌ای

۱۳×۱	۱۳×۲			
جمع	جمع	مشارکت در منافع	کارمزد	
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	
۴۵۲۷	۳۹۱۲	۴۲۹	۳۴۸۳	آتش‌سوزی
۷۴۹۱	۷۶۵۲	۳۷۴۱	۳۹۱۱	باربری
۳۱۸۵	۲۸۹۰	-	۲۸۹۰	بدنه اتومبیل
۱۷۲۹	۱۹۰۷	-	۱۹۰۷	شخص ثالث
۹۱۳	۵۳۲	-	۵۳۲	مسئولیت‌های مدنی
۱۷۶۸	۲۳۴۴	۱۰۵۳	۱۲۹۱	مهندسی
۱۹۰۴	۱۶۵۸	۳۸۴	۱۲۷۴	سایر
۲۱۵۱۷	۲۰۸۹۵	۵۶۰۷	۱۵۲۸۸	
۵۳	۲۷۳			سود سپرده اتکایی
۲۱۵۷۰	۲۱۱۶۸			

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیتهای بیمه عمومی

پیوست شماره ۱ (۱۵۰)

شرکت سهامی بیمه نمونه

یادداشت‌های توضیحی صورتهای مالی

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۰۲

یادداشت ... - هزینه خسارت

۱۳×۱	۱۳×۲		
ناخالص	ناخالص	بازیافتی	ناخالص
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال
۱۵۷۳۴	۲۱۰۱۳	(۳۱۷۹)	۲۴۱۹۲
۱۲۳۸۰	۱۵۹۵۱	-	۱۵۹۵۱
۲۱۱۶۷	۳۲۳۱۹	(۴۷۱۵)	۳۷۰۳۴
۸۷۵۱۹	۱۲۷۹۶۳	-	۱۲۷۹۶۳
۶۰۰۴	۱۵۱۳۵	-	۱۵۱۳۵
۱۳۲۰۵	۲۴۵۸۰	-	۲۴۵۸۰
۶۱۷۹	۱۰۸۶۵	(۱۸۷۲)	۱۲۷۳۷
۱۶۲۱۸۸	۲۴۷۸۲۶	(۹۷۶۶)	۲۵۷۵۹۲

• از مبلغ ۹۷۶۶ میلیون ریال بازیافتی معادل ۱۹۵ میلیون ریال بابت اموال اسقاطی و ۵۷۱ میلیون ریال نیز مربوط به حق جانشینی است.

• هزینه خسارت بیمه‌های مستقیم و اتکایی قبولی به شرح زیر است :

جمع	بیمه‌های اتکایی قبولی	بیمه‌های مستقیم	
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	
۲۱۰۱۳	۶۵۰	۱۴۰۶۳	آتش سوزی
۱۵۹۵۱	-	۱۵۹۵۱	باربری
۳۲۳۱۹	۴۲۱	۲۷۵۹۸	بدنه اتومبیل
۱۲۷۹۶۳	۸۱۳۹	۱۱۹۸۲۴	شخص ثالث
۱۵۱۳۵	-	۱۵۱۳۵	مسئولیتهای مدنی
۲۴۵۸۰	۳۶۷	۲۱۱۱۳	مهندسی
۱۰۸۶۵	۲۴۵	۸۰۲۰	سایر
۲۴۷۸۲۶	۲۶۱۲۲	۲۲۱۷۰۴	

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۱ (۱۵۰)

شرکت سهامی بیمه نمونه

یادداشت‌های توضیحی صورتهای مالی

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۰۲

یادداشت ... - هزینه حق بیمه اتکایی و اگذاری

۱۳×۱		۱۳×۲		
جمع		جمع	اختیاری	اجباری
میلیون ریال		میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال
۱۷۴۱۳		۲۰۲۹۹	۱۹۴۹	۱۸۳۵۰
۱۹۲۷۸		۲۳۰۶۱	۹۵۸	۲۲۱۰۳
۹۹۳۶		۱۲۷۹۳	۱۱۰۹	۱۱۶۸۴
۲۰۰۱۲		۲۶۴۷۱	۱۶۲۰	۲۴۸۵۱
۳۴۵۶		۳۱۵۰	-	۳۱۵۰
۴۸۴۰		۷۹۲۷	۱۷۸۰	۶۱۴۷
۳۰۵۱		۳۷۴۲	۸۷۳	۲۸۶۹
۷۷۹۸۶		۹۷۴۴۳	۸۲۸۹	۸۹۱۵۴

یادداشت ... - سایر هزینه‌های بیمه‌ای

۱۳×۱		۱۳×۲		کارمزد و تمبر :
جمع		بیمه‌های اتکایی قبولی	بیمه‌های مستقیم	
میلیون ریال		میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال
۵۷۱۳	۷۴۰۳	۹۳۸	۶۴۶۵	آتش سوزی
۴۰۷۴	۶۴۶۱	۳۴۱	۶۱۲۰	باربری
۴۳۹۲	۶۹۳۸	۷۷۵	۶۱۶۳	بدنه اتومبیل
۶۴۸۸	۱۰۴۳۳	۱۴۱۲	۹۰۲۱	شخص ثالث
۷۱۱	۱۸۲۵	-	۱۸۲۵	مسئولیت‌های مدنی
۲۱۶۵	۳۱۷۲	۵۶۸	۲۶۰۴	مهندسی
۹۲۳	۱۵۱۹	۲۴۵	۱۲۷۴	سایر
۲۴۴۶۶	۳۷۷۵۱	۴۲۷۹	۳۳۴۷۲	

هزینه مشارکت در منافع

۳۰۰	۵۰۰۰	قراردادهای بیمه‌ای
۶۱۳	۷۱۳	۳٪ سهم صندوق تأمین
۲۵۰۳۷۹	۴۳۴۶۴	خسارتهای بدنه

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۱ (۱۵۰)

شرکت سهامی بیمه نمونه

یادداشت‌های توضیحی صورتهای مالی

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۰۲

یادداشت ... - صورت تطبیق سود عملیاتی

صورت تطبیق سود عملیاتی با جریان خالص ورود وجه نقد ناشی از فعالیت‌های عملیاتی

شرح زیر است:

۱۳×۱	۱۳×۲	
میلیون ریال	میلیون ریال	
۷۱,۰۸۳	۲۸,۵۱۶	سود عملیاتی
۳,۷۷۲۸	۴,۰۶۸	هزینه استهلاک
		خالص افزایش در ذخیره مزایای پایان خدمت
۳,۸۵۹	۲,۸۰۴	کارکنان
(۹,۳۱۵)	(۵,۸۵۳)	افزایش مطالبات از بیمه‌گذاران و نمایندگان
(۱۰,۵۰۰)	(۸,۱۷۲)	افزایش مطالبات از بیمه‌گران اتکایی
۱,۶۰۴	۲۶,۶۹۰	کاهش سایر حسابها و اسناد دریافتی
۵۳۰	۱,۶۸۵	کاهش سفارشات و پیش‌پرداختها
۵,۱۱۸	۱۱,۷۰۴	افزایش بدھی خسارات عموق
(۲,۷۲۵)	۱۸,۵۲۸	افزایش (کاهش) بدھی به بیمه‌گران اتکایی
(۴۶۱)	۱,۱۵۲	افزایش (کاهش) سایر حسابها و اسناد پرداختی
۲۹,۳۵۸	۴۵,۶۶۱	افزایش حق بیمه عاید نشده
۴,۱۹۲	۳,۲۵۶	افزایش ذخیره تکمیلی
<u>۹۶,۴۷۱</u>	<u>۱۳۰,۰۳۸</u>	

استاندارد حسابداری شماره ۲۸۰

فعالیتهای بیمه عمومی

پیوست شماره ۲

مبانی نتیجه‌گیری

پیشینه

۱. پیش از تدوین این استاندارد، شرکتهای بیمه در ایران برای گزارشگری مالی فعالیتهای بیمه عمومی، در مواردی که آینه‌نامه‌های شورای عالی بیمه رویه خاصی را مقرر کرده بود، از این آینه‌نامه‌ها تبعیت و در بقیه موارد از استانداردهای حسابداری استفاده می‌کردند. با توجه به وجود استاندارد حسابداری خاص برای فعالیتهای بیمه‌ای در دیگر کشورها، ورود بخش خصوصی به فعالیتهای بیمه و لزوم شفافیت بیشتر در گزارشگری مالی شرکتهای بیمه، در شهریورماه ۱۳۸۱ پژوهه‌ای با عنوان "تدوین استانداردهای حسابداری برای فعالیتهای بیمه" بهموجب مصوبه کمیته تدوین استانداردهای حسابداری در دستور کار مدیریت تدوین استانداردها قرار گرفت.
۲. پژوهه در قالب یک پژوهش برای گروه کارشناسی مدیریت تدوین استانداردها تعریف شد. ابتدا ادبیات و استانداردهای مرتبط در سایر کشورها بررسی و گزارش مطالعات تطبیقی تهیه گردید، سپس براساس مطالعات مقدماتی، فعالیتهای بیمه با توجه به ماهیت و ویژگیهای آن به دو بخش تقسیم و مقرر شد پژوهه تدوین استاندارد حسابداری برای فعالیتهای بیمه در دو مرحله اجرا شود. تدوین استاندارد حسابداری برای فعالیتهای بیمه عمومی در دستور کار مرحله اول پژوهه و تدوین استاندارد حسابداری فعالیتهای بیمه زندگی نیز در دستور کار مرحله دوم قرار گرفت.
۳. با توجه به ویژگیهای صنعت بیمه، گروه کارشناسی تدوین استاندارد حسابداری فعالیتهای بیمه با عضویت نمایندگان بیمه مرکزی، نمایندگان شرکتهای بیمه و برخی مدیران حسابرسی شرکتهای بیمه تشکیل شد. پس از تشکیل گروه کارشناسی، مسائل خاص فعالیتهای بیمه عمومی توسط اعضای گروه بررسی شد و نتایج کار گروه کارشناسی در قالب یک گزارش پژوهشی در اختیار کمیته تدوین استانداردهای حسابداری قرار گرفت.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیتهای بیمه عمومی پیوست شماره ۲ (ادامه)

۴. پس از تأیید ضرورت تدوین استاندارد حسابداری فعالیتهای بیمه عمومی توسط کمیته تدوین استانداردهای حسابداری، گروه کارشناسی پیش‌نویس استاندارد را تهیه کرد. این پیش‌نویس در جلسات متعدد کمیته تدوین استانداردهای حسابداری بررسی و اصلاحات لازم در آن اعمال گردید.

دلایل تدوین استاندارد حسابداری فعالیتهای بیمه عمومی

۵. اهم دلایل ضرورت تدوین این استاندارد به شرح زیر است:

- ویژگیهای متفاوت و منحصر به فرد فعالیتهای بیمه عمومی.
- مستثنی کردن فعالیتهای بیمه از دامنه کاربرد استاندارد حسابداری شماره ۳ با عنوان ”درآمد عملیاتی“.
- استفاده از روش‌های متفاوت حسابداری توسط شرکتهای بیمه برای معاملات و رویدادهای مشابه.
- لزوم شفافیت بیشتر گزارشگری مالی شرکتهای بیمه.

دامنه کاربرد

۶. یکی از مسائل مطرح این است که آیا این استاندارد باید تمام جنبه‌های حسابداری شرکتهای بیمه را پوشش دهد یا تنها بر فعالیتهای بیمه‌ای مرکز باشد. کمیته بنایه دلایل زیر معتقد است که این استاندارد باید تنها بر فعالیتهای بیمه‌ای پردازد:

الف. تدوین استاندارد حسابداری برای شرکتهای بیمه موجب تکرار الزامات مطرح شده در دیگر استانداردهای حسابداری می‌شود که ضرورت ندارد.

ب. چنانچه الزامات حسابداری تجویز شده برای شرکتهای بیمه با الزامات حسابداری تجویز شده برای سایر شرکتها درمورد یک رویداد واحد متفاوت باشد، این امر می‌تواند بر قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بین شرکتها اثر نامطلوب داشته باشد.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸۰

فعالیتهای بیمه عمومی

پیوست شماره ۲ (ادامه)

ج . شرکتهای بیمه ممکن است صرفاً در یک زمینه تخصصی فعالیت کنند یا اینکه فعالیتهای تخصصی متفاوتی را انجام دهنند. لذا تدوین یک استاندارد جامع برای تمام آنها ممکن است عملی و قابل توجیه نباشد. علاوه بر این، برخی از شرکتهای بیمه ممکن است هم در زمینه فعالیتهای بیمه‌ای و هم در دیگر زمینه‌ها فعالیت کنند.

. ۷ به دلیل گسترده‌گی دامنه فعالیتهای بیمه‌ای و در عین حال متفاوت بودن ویژگیهای این فعالیتها از یکدیگر، کمیته تصمیم گرفت فعالیتهای بیمه‌ای را با توجه به ویژگیهای آنها طبقه‌بندی کند. با توجه به بررسیهای انجام شده درخصوص انواع فعالیتهای بیمه‌ای، این فعالیتها به دو دسته شامل فعالیتهای بیمه عمومی (غیر زندگی) و فعالیتهای بیمه زندگی طبقه‌بندی شد. نظر به اینکه این دو گروه فعالیت تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای با یکدیگر دارند، مقرر شد بنابر ضرورت‌های موجود ابتدا استاندارد حسابداری فعالیتهای بیمه عمومی تدوین شود.

شناخت درآمد حق بیمه

. ۸ درآمد حق بیمه از تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای در رابطه با هریک از بیمه‌نامه‌ها شناسایی می‌شود. تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای اصولاً باید در رابطه با هریک از بیمه‌نامه‌های صادره تعیین شود. اما به دلیل حجم زیاد بیمه‌نامه‌های صادره، پراکندگی جغرافیایی صدور بیمه‌نامه‌ها، عدم دسترسی بموقع به اطلاعات لازم و سایر محدودیتهای موجود، تعیین تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای در رابطه با هریک از بیمه‌نامه‌ها عملی دشوار و قادر توجیه اقتصادی است. بنابراین، بنابر ملاحظات عملی، بیمه‌گران می‌توانند از یک تاریخ تقریبی برای تعیین تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای برای مجموعه‌ای از بیمه‌نامه‌ها استفاده کنند، بشرطی که درآمد حق بیمه شناسایی شده با استفاده از این روش در مقایسه با درآمد حق بیمه شناسایی شده با توجه به تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای هریک از بیمه‌نامه‌ها در دوره مالی مربوط تفاوت با اهمیتی نداشته باشد.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸۰

فعالیتهای بیمه عمومی پیوست شماره ۲ (ادامه)

۹. حق بیمه بابت پذیرش خطر توسط بیمه‌گر برای یک دوره معین است. در بیمه‌های عمومی، اغلب دوره زمانی پوشش خطر توسط بیمه‌نامه‌ها با دوره تحت پوشش صورتهای مالی منطبق نیست، لذا باید براساس الگوی مشخص، آن بخش از حق بیمه که با خطرات پذیرفته شده در دوره مالی جاری مرتبط است، به عنوان درآمد حق بیمه و بخش دیگری که با خطرات پذیرفته شده در دوره یا دوره‌های آتی مرتبط است به عنوان حق بیمه عاید نشده (بدھی بیمه‌گر) شناسایی شود. برای آنسته از فعالیتهای بیمه عمومی که توزیع خطر در طول دوره پوشش خطر (مدت بیمه نامه) نوسان قابل ملاحظه‌ای ندارد، فرض بر این است که حق بیمه به طور یکنواخت در طول دوره پوشش خطر عاید می‌شود. بنابراین، درآمد حق بیمه را می‌توان با استفاده از الگوی تناسب زمانی شناسایی کرد.

۱۰. از بین روش‌های قابل استفاده در الگوی تناسب زمانی شامل روش‌های روزانه ($\frac{1}{365}$)، ماهانه ($\frac{1}{12}$)، فصلی ($\frac{1}{8}$) و سالانه ($\frac{1}{2}$)، روش سالانه بخاطر غیر واقعی بودن بیش از حد نتایج بکارگیری آن نامناسب می‌باشد. بنابراین روش فصلی به دلیل صرفه اقتصادی و سهولت آن به عنوان تأمین‌کننده حداقل دقت مورد انتظار، توسط کمیته پذیرفته شد.

۱۱. یکی از روش‌های متداول در صنعت بیمه کشور برای شناسایی درآمد حق بیمه و حق بیمه عاید نشده، روش درصد ثابت است که به دلایل زیر توسط کمیته پذیرفته نشد:

الف. حجم فعالیت شرکتهای بیمه در دوره‌های زمانی مختلف باهم متفاوت است و اعمال درصد ثابت باعث می‌شود شفافیت صورتهای مالی مخدوش شود، و

ب. تعیین یک درصد ثابت امری بسیار قضاوتی است و در مقایسه با روش تناسب زمانی از قابلیت اتکای کمتری در گزارشگری مالی برخوردار است.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸۰

فعالیتهای بیمه عمومی پیوست شماره ۲ (ادامه)

خسارت

۱۲. بخشی از خسارت ممکن است از طریق اموال اسقاطی و حق جانشینی بازیافت شود. با توجه به اینکه این بازیافتها با خسارت رابطه علت و معلولی دارد، بنابراین، مبالغ بازیافتی یا بازیافتنی مذکور باید در همان دوره‌ای که خسارت مربوط به حساب گرفته می‌شود، شناسایی و مطابق رویه مورد استفاده برای اندازه‌گیری بدھی خسارت مربوط، اندازه‌گیری شود. بازیافت خسارت ناشی از اموال اسقاطی یا حق جانشینی بهدلیل ارتباط با رویداد یا شرایطی واحد از مبلغ خسارت کسر می‌شود.

ذخیره تكمیلی

۱۳. براساس آینه‌نامه‌های مصوب شورای عالی بیمه در صدی از حق بیمه‌های هرسال پس از کسر حق بیمه اتکایی و اگزاری به عنوان ذخیره فنی تکمیلی و ذخیره فنی خطرات حوادث طبیعی محاسبه و شناسایی می‌شود. طرف حساب این ذخایر هزینه دوره شرکتهای بیمه است. به موجب مفاهیم نظری گزارشگری مالی، ذخایر بخشی از بدھیهاست و لذا تنها اقلامی را می‌توان به عنوان ذخیره شناسایی کرد که شرایط شناخت بدھی را احراز کرده باشد. یکی از این شرایط وجود تعهد فعلی برای انتقال منافع اقتصادی است. اقلامی که تعهد کنونی شرکت بیمه نیست نباید به عنوان ذخیره در صورتهای مالی شناسایی شود.

۱۴. چنانچه هر رشته از فعالیتهای بیمه‌ای در شرکتهای بیمه زیانبار باشد یعنی هزینه خسارت مورد انتظار بیش از حق بیمه عاید نشده باشد، شرکتهای بیمه عملاً تعهد فعلی برای انتقال منافع اقتصادی در آینده دارند و از این بابت لازم است ذخیره تکمیلی شناسایی کنند. احتساب ذخیره تکمیلی بر مبنای هر رشته از فعالیتهای بیمه‌ای با هدف انعکاس عملکرد هریک از رشته‌ها به طور جداگانه (عدم تهاتر زیان یک رشته با سود رشته‌های دیگر) و اعمال احتیاط در شناسایی زیان صورت می‌گیرد.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸۰

فعالیتهای بیمه عمومی

پیوست شماره ۲ (ادامه)

۱۵. شرکتهای بیمه در رابطه با حوادث طبیعی فاجعه‌آمیز مانند زلزله‌های شدید که خسارت سنگین بهبار می‌آورد، تعهد فعلی ندارند ولذا نمی‌توانند از این بابت ذخیره‌ای شناسایی کنند. حوادثی مانند زلزله قابل پیش‌بینی نیست و انعکاس هزینه از این بابت در دوره‌های زمانی قبل از وقوع، با مفاهیم نظری گزارشگری مالی سازگار نیست.

حق بیمه‌های اتکایی

۱۶. از آنجا که معاملات بیمه اتکایی تعهدات بیمه‌گر مستقیم را در مقابل بیمه‌گذار رفع نمی‌کند، بنابراین، معاملات اتکایی به صورت ناخالص گزارش می‌شود و مطالبات از بیمه‌گران اتکایی با خسارت پرداختنی به بیمه‌گذاران مربوط تهاوت نمی‌گردد. زیرا طبق مفاهیم نظری گزارشگری مالی تهاوت تنها زمانی مناسب است که واحد تجاری قادر باشد برتسویه حساب از طریق پرداخت مبلغ خالص یا عدم پرداخت و الزام دیگری به پرداخت مبلغ خالص اصرار ورزد و این توان تضمین شده باشد. همچنین درآمدها و هزینه‌های مربوط به بیمه‌اتکایی با یکدیگر تهاوت نمی‌شود، زیرا بیمه‌گر بدون توجه به شرایط بیمه اتکایی متعهد به جبران خسارت واردہ به بیمه‌گذار است. ضمناً، عدم تهاوت درآمدها و هزینه‌های مربوط به بیمه‌های اتکایی به ارائه اطلاعات شفاف درخصوص دامنه و اثربخشی و شاخصهای عملکرد مدیریت خطر به استفاده‌کنندگان صورتهای مالی کمک می‌کند. لذا بیمه‌گر مستقیم مبلغ حق بیمه‌های عاید شده طی دوره مالی را به عنوان درآمد شناسایی و حق بیمه واگذاری به بیمه‌گران اتکایی را به عنوان هزینه شناسایی می‌کند. همچنین خسارت دریافتی یا دریافتی از بیمه‌گران اتکایی توسط بیمه‌گر مستقیم به عنوان درآمد شناسایی می‌شود و با هزینه خسارت یا هزینه حق بیمه اتکایی واگذاری قابل تهاوت نیست.

مخارج تحصیل

۱۷. مخراج تحصیل شامل مخراجی است که درقبال تحصیل یا تمدید بیمه‌نامه‌ها و قراردادهای بیمه تحمل می‌شود مثل کارمزدها و حق‌العمل‌های پرداختی به نمایندگان و سایر هزینه‌های فروش و صدور نظیر تبلیغات و ارزیابی خطر. عده‌ای با تکیه بر فرایند تطابق درآمد و

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیتهای بیمه عمومی

پیوست شماره ۲ (ادامه)

هزینه معتقدند که چون این مخارج هنگام صدور بیمه‌نامه‌ها واقع می‌شوند، ولی درآمد حق بیمه در طول دوره بیمه نامه تحقق می‌یابد، بنابراین، مخارج مزبور باید به عنوان دارایی شناسایی شود و به‌طور منظم در طول دوره مالی که انتظار می‌رود از منافع آن استفاده شود، مستهلك گردد. اما به نظر کمیته، از آنجا که مخارج یاد شده فاقد منافع اقتصادی آتی به عنوان یکی از ویژگیهای اساسی دارایی است، لذا این مخارج باید به محض وقوع به حساب هزینه دوره منظور شود.